

“Ερευνητικές και Βιωματικές Δράσεις στη Σχολική Τάξη”

ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Προπτυχιακό | 6ο εξάμηνο | Επιλογής | ΓΕ5700

Διδάσκουσες:

Δρ. ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΑΝΘΙΑ, Ε.ΔΙ.Π.

Δρ. ΣΤΑΜΠΟΛΤΖΗ ΑΓΛΑΪΑ, Ε.ΔΙ.Π.

Ακ. Έτος 2025-26

Πιστωτικές Μονάδες Μαθήματος ECTS: 5

Εβδομαδιαίες Ώρες Διδασκαλίας Μαθήματος: 3

Τύπος Μαθήματος: Ειδικού υποβάθρου και ανάπτυξης δεξιοτήτων

Προαπαιτούμενα: --

Γλώσσα Διδασκαλία και Εξετάσεων: Ελληνική

Για τους φοιτητές Erasmus υπάρχει η δυνατότητα για παράδοση εργασιών και εξέταση στην αγγλική.

Περιγραφή του μαθήματος

Το περιεχόμενο του μαθήματος περιλαμβάνει την εξοικείωση των φοιτητών/τριών με το σκοπό της βιωματικής παιδαγωγικής και τις έννοιες της βιωματικής μάθησης. Την διερεύνηση της εφαρμογής βιωματικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων στη σχολική τάξη (μέθοδος project, χρήση θεατρικών τεχνικών, περιβαλλοντικές δράσεις σε σχολικό περιβάλλον, μουσειακή εκπαίδευση, εξωσχολικές επισκέψεις). Την μελέτη και σχεδιασμό διαφορετικών βιωματικών διδακτικών μεθόδων (οργάνωση, σχεδιασμός, υλοποίηση και αξιολόγηση).

Το μάθημα περιλαμβάνει (δυσνητικά) παρακολούθηση εφαρμογής βιωματικών δραστηριοτήτων (π.χ. στη σχολική τάξη, σε μουσείο κ.λ.π.).

Ειδικότερα, στο πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος οι φοιτητές/τριες θα ασχοληθούν με:

- Τη διαδικασία επιλογής βιωματικής διδακτικής μεθόδου καθώς και το ρόλο του εκπαιδευτικού σε αυτήν.
- Τη δομή των βιωματικών διδακτικών μεθόδων στο σχολείο.

- 3) Τη διαδικασία της οργάνωσης, του σχεδιασμού, της υλοποίησης και της αξιολόγησης μιας βιωματικής διδασκαλίας.
- 4) Τη διαδικασία διαμόρφωσης των ομάδων, τους ρόλους, τις δράσεις, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μελών της.
- 5) Τη συνδυαστική αξιοποίηση των δεδομένων και το ρόλο του συντονιστή των ομάδων αλλά και του εκπαιδευτικού ως συντονιστή και επόπτη της όλης διαδικασίας με στόχο τη λειτουργικότητα και αποτελεσματικότητα των ομάδων δράσης.
- 6) Τη μελέτη και τους τρόπους διάχυσης των αποτελεσμάτων αλλά και τα βασικά κριτήρια αξιολόγησης ενός βιωματικού διδακτικού μοντέλου τόσο σε ατομικό όσο και συλλογικό/ομαδικό επίπεδο σύμφωνα με τους θεσμοθετημένους κανόνες.

Το μάθημα είναι χωρισμένο στις παρακάτω βασικές θεματικές ενότητες

1. Βιωματική Παιδαγωγική - Βιωματική Μάθηση : Θεωρητικό πλαίσιο
(2 μαθήματα: έννοιες και ορισμοί της βιωματικής μάθησης, θεωρητικό πλαίσιο των βιωματικών διδακτικών μεθόδων)
2. Χρήση Θεατρικών τεχνικών στην εκπαιδευτική διαδικασία
(2 μαθήματα: Θεωρητικό πλαίσιο και διαδραστικό/βιωματικό εργαστήριο)
3. Περιβαλλοντικές δράσεις σε σχολικό περιβάλλον
(2 μαθήματα: Θεωρητικό πλαίσιο και διαδραστικό/βιωματικό εργαστήριο)
4. Μουσειακή Εκπαίδευση
(2 μαθήματα: Θεωρητικό πλαίσιο και διαδραστικό/βιωματικό εργαστήριο)
5. Εργαστήρια Δεξιοτήτων
(1 μάθημα: Θεωρητικό πλαίσιο και διαδραστικό/βιωματικό εργαστήριο)
6. Εργασία
(1 μάθημα: Επίλυση τυχόν αποριών και διευκρινίσεις όσον αφορά στην δομή, θεματολογία, την συγγραφή και παρουσίαση της εργασίας)
7. Εργαστήριο μικροδιδασκαλιών
(2 μαθήματα: Παρουσίαση εργασιών με την μορφή μικροδιδασκαλίας σε προσομοιωτικό περιβάλλον σχολικής τάξης)

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το μάθημα αποσκοπεί αφενός μεν στη γνωστική επαφή και κατανόηση από τους φοιτητές/τριες με το αντικείμενο και την εννοιολογική προσέγγιση βασικών όρων που σχετίζονται με την έννοια της βιωματικής μάθησης στην εκπαίδευση αφετέρου δε με τη βιωματική προσέγγιση εμπλοκής των φοιτητών/τριών στη διαδικασία υλοποίησης μιας σχολικής βιωματικής δράσης. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής / τρια θα είναι σε θέση να γνωρίσει τα στάδια καθώς και τις προϋποθέσεις υλοποίησης μιας βιωματικής δράσης στη σχολική τάξη με στόχο την ενίσχυση και ενδυνάμωση τόσο της δημιουργικότητας όσο και της εναλλακτικότητας της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της εμπλοκής των ίδιων των μαθητών στην παραγωγή της νέας γνώσης.

Γενικές Ικανότητες

- Προαγωγή της ελεύθερης, κριτικής και δημιουργικής σκέψης
- Δεξιότητες σχεδιασμού και οργάνωσης διδακτικών δραστηριοτήτων
- Εξοικείωση των φοιτητών/τριών τόσο στις ατομικές όσο στις ομαδικές δραστηριότητες
- Διδακτικές και Μαθησιακές Μέθοδοι – Αξιολόγηση

Διδακτικές και Μαθησιακές Μέθοδοι - Αξιολόγηση

Τρόπος Παράδοσης: Δια ζώσης διδασκαλία. Το μάθημα στηρίζεται στην άμεση συμμετοχή των φοιτητών καθώς καθ' όλη τη διάρκεια των μαθημάτων θα γίνονται διαδραστικά/βιωματικά εργαστήρια. Πιθανή η συμμετοχή επισκεπτών ομιλητών.

Χρήση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνιών: Η υποστήριξη του διδακτικού έργου γίνεται μέσω της πλατφόρμας ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης (e-class). Επικοινωνία με τους φοιτητές/τριες επίσης μέσω των μηνυμάτων της ηλεκτρονικής τάξης (e-class).

Οργάνωση Διδασκαλίας:

Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
Διαλέξεις	20
Διαδραστική διδασκαλία- αλληλεπίδραση	20
Προσωπική/μη καθοδηγούμενη μελέτη	45
Ομαδικές δραστηριότητες	20
Μικρές ατομικές ασκήσεις αφομοίωσης και ανατροφοδότησης	20
Σύνολο Μαθήματος	125

Αξιολόγηση Φοιτητών

Η αξιολόγηση της επίδοσης των φοιτητών πραγματοποιείται μέσω:

A) Συμμετοχή σε ατομικές ή και ομαδικές δραστηριότητες μέσα στην τάξη: 60%

Η παρακολούθηση και ενεργός συμμετοχή των φοιτητών/τριών στο μάθημα αποτελεί προϋπόθεση προκειμένου ως υποψήφιοι εκπαιδευτικοί να καλλιεργήσουν την διδακτική τους ικανότητα και να αποκτήσουν το απαραίτητο μαθησιακό υπόβαθρο γνώσεων, εμπειριών και δεξιοτήτων σε θέματα που αφορούν στην βιωματική μάθηση καθώς και τις ερευνητικές και βιωματικές δραστηριότητες που μπορούν να υλοποιηθούν στην σχολική τάξη.

Κατά την διάρκεια των μαθημάτων θα πραγματοποιούνται δραστηριότητες και βιωματικές ασκήσεις οι οποίες θα αξιολογούνται στο πλαίσιο της συνολικής συμμετοχής και παρουσίας των φοιτητών/τριών στο μάθημα.

B) Παρουσίαση εργασίας - ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ: 40%

Όλοι οι φοιτητές/τριες κατ' άτομο ή κατά δυάδες, στο πλαίσιο παρακολούθησης του μαθήματος και αξιολόγησης της επίδοσής τους, θα προετοιμάσουν και θα παρουσιάσουν στην τάξη μία διδακτική πρόταση επιλέγοντας μια μέθοδο βιωματικής/ερευνητικής διδασκαλίας από αυτές που παρουσιάστηκαν κατά την διάρκεια των μαθημάτων.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Το μάθημα δεν έχει τελική γραπτή εξέταση, αλλά ο τελικός βαθμός κάθε φοιτητή/τριας θα προκύψει από την συμμετοχή τους στις ανωτέρω δυο δραστηριότητες.

Προφίλ εργασίας

- α) Η εργασία θα αφορά στην παρουσίαση μιας διδακτικής πρότασης, επιλέγοντας μια μέθοδο βιωματικής/ερευνητικής διδασκαλίας από αυτές που παρουσιάστηκαν κατά την διάρκεια των μαθημάτων.
- β) Είναι ατομική ή ομαδική εργασία 2 ατόμων.
- γ) Θα πρέπει να έχει παραδοθεί το αργότερο μέχρι την ημερομηνία που θα οριστεί ως ημέρα εξέτασης του εν λόγω μαθήματος στις διδάσκουσες μέσω του φακέλου: «ΕΡΓΑΣΙΩΝ» στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος.
- δ) Διευκρινήσεις θα δίνονται από τις διδάσκουσες κατά τη διάρκεια διδασκαλίας του μαθήματος.
- ε) Θα είναι σε μορφή power point
- στ) Η εργασία θα καταλαμβάνει μέχρι και το 40% της συνολικής βαθμολογίας του φοιτητή και είναι υποχρεωτική.

Συνιστώμενη βιβλιογραφία

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία:

Keegan, D. (2000). Οι βασικές αρχές της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Άλκηστις (2000) Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση. Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα

Αυδή, Άβρα. (2007) Η τέχνη του δράματος στην εκπαίδευση : 48 προτάσεις για εργαστήρια θεατρικής αγωγής. Αθήνα : Μεταίχμιο.

Καμαρινού Δ., Βιωματική μάθηση στο σχολείο, εκδ. Δ. Καμαρινού, 1998

Κόμης, Β. 2004. Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

Νάκου, Ει. και Βέμη, Μ. (2010) επιμ. Μουσεία και εκπαίδευση – γενικός απολογισμός, κριτική αποτίμηση και προοπτικές. Νήσος, Αθήνα.

Νικονάνου, Κλεονίκη (c2015) Μουσειακή μάθηση και εμπειρία στον 21ο αιώνα. Αθήνα : Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ebook)

Σταματόπουλος, Κ. (2006) Βιωματική εκπαίδευση και ανάλυση με περιπετειώδεις ομαδικές δραστηριότητες. Αθήνα : Κλειδάριθμος.

Ταρατόρη-Τσαλκατίδου, Ε. (2007) Η Μέθοδος Project στη Θεωρία και στην Πράξη. Θεσσαλονίκη: Αφοί Κυριακίδη.

ΥΠΕΠΘ (2011) Η Καινοτομία των Ερευνητικών Εργασιών στο Λύκειο. Βιβλίο Εκπαιδευτικού (Επιστ. Υπ. Ηλ. Ματσαγγούρας). Αθήνα, Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων (Ψηφιακό Σχολείο).

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Educational Studies

European Journal of Instructional Studies

Improving Schools

Museum Edu

Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance

School Effectiveness and School Improvement

Teaching and Teacher Education

Επιστήμες Αγωγής

Παιδαγωγική Επιθεώρηση

Περιοδικό Εκπαίδευση και Θέατρο

Τετράδια Μουσειολογίας